

Gezond thema:

HOREN EN ZIEN

1. Wat gaan we doen?

- Praten over horen en zien.
- Woorden leren die gaan over horen en zien.
- Ervaren wat 'scherp zien' betekent.
- Praten over wat je kunt doen als er problemen zijn met horen of zien.

2. Wat hoor ik?

Doorfluistertje

De eerste persoon kiest een woord of zin van het woordweb 'horen' of 'zien' van de vorige opdracht en fluistert dat in het oor van de persoon naast zich. Het doorfluisteren van de zin mag maar één keer.

De volgende persoon fluistert de zin in het oor van de persoon die daarnaast zit, tot de hele kring rond is.

De laatste persoon zegt hardop wat hij of zij ervan verstaan heeft. Is dit nog hetzelfde als de eerste zin?

3. Wat weet ik al?

Een woordweb maken

Eén groepje maakt een woordweb bij het woord 'zien', één groepje maakt een web bij het woord 'horen'. Ruil na 5 minuten de papieren. Lees het woordweb van het andere groepje. Weet je nog meer woorden of zinnen over het onderwerp? Schrijf ze ook op het papier.

Welke woorden zijn nieuw? Wat is de betekenis? Wanneer gebruik je die woorden?

De woorden

Hard - een hard geluid hoor je heel goed.

Waarom staat die muziek zo hard?

Zacht - een zacht geluid hoor je niet goed.

Opa praat altijd heel zacht. Je kan hem bijna niet horen.

Doof - als je oren niets kunnen horen, ben je doof.

Schreeuw niet zo hard, ik ben niet doof!

De piep - een hoog geluid.

Als het alarm gaat, dan hoor je een harde piep.

De kookwekker - een klok die een geluid maakt als het eten klaar is. Je moet zelf de tijd kiezen.

Toen de kookwekker piepte, was de taart klaar.

4. Het gesprek – deel 1

Lees het gesprek of luister naar de taalcoach. Beantwoord de vraag bij het gesprek. Bespreek de nieuwe woorden. Vertel elkaar daarna waar het gesprek over gaat of speel het gesprek na.

Mike en Anna

Mike en Anna zijn vrienden. Mike is op bezoek bij Anna.

Waarom kan Mike niet goed horen wat Anna zegt?

Anna: Oe aa bebou?

Mike: Hè?

Anna: Hoe aat ettou?

Mike: Wat zeg je?

Anna: HOE GAAT HET MET JOU???

Mike: Kun je het nog één keer herhalen? Ik kan je niet verstaan. De televisie staat zo hard.

Anna: Wacht, ik zet hem wat zachter.

Mike: Wat zei je nou?

Anna: Ik zei: hoe gaat het met jou?

Mike: Oh! Het gaat goed, dankjewel. Maar wat hoor ik nou?

Anna: Ik hoor niks.

Mike: Nou dan ben je wel een beetje doof. Ik hoor een harde piep in de keuken.

Anna: Oja, nu hoor ik het ook. Dat is de kookwekker, ik ben een taart aan het maken.

Mike: Ga dan maar snel kijken of de taart klaar is. Ik wil ook wel een stukje!

De woorden

Blind - als je ogen niets kunnen zien, dan ben je blind.

Wie blind is gebruikt vaak een witte stok op straat.

Scherp zien - duidelijk zien.

Met deze nieuwe bril kan ik alles weer scherp zien.

De opticien - iemand die voor zijn beroep lenzen en brillen maakt en verkoopt.

Als je een nieuwe bril nodig hebt, dan ga je naar de opticien.

De oogmeting - het meten van de ogen om te weten welke brilsterkte nodig is.

Na de oogmeting weet ik welke sterkte mijn bril moet hebben.

Een bril dragen - een bril op je neus hebben.

Als Hans een bril draagt, ziet hij er intelligent uit.

De contactlens - een stukje plastic dat je op je oog draagt om beter te kunnen zien.

Ik vind een bril vervelend, daarom draag ik contactlenzen.

Het hulpmiddel - een apparaat of voorwerp waardoor je iets makkelijker kunt doen.

Een bril is een hulpmiddel om beter te kunnen zien.

Het hoortoestel - een apparaat waarmee je beter hoort.

Als oma haar hoortoestel niet draagt, hoort zij bijna niets.

5. De tekst

Lees de tekst of luister naar de taalcoach die de tekst voorleest. Bespreek daarna de vragen bij het onderdeel 'Praat met elkaar'.

Onze ogen en oren zijn heel belangrijk voor ons. We gebruiken ze de hele dag.

Soms werken de ogen niet goed. Als iemand helemaal niets kan zien, dan is hij blind. Als iemand sommige dingen niet scherp kan zien, dan heeft hij een bril nodig. Er zijn in Nederland meer dan 2000 winkels die brillen verkopen. Die winkels heten optiekwinkels of opticiens. Je kunt daar een oogmeting laten doen. Er zijn veel 'brillenwinkels', dat is wel nodig: meer dan de helft van de mensen in Nederland draagt een bril of contactlenzen! Sommige mensen kunnen dingen die ver weg zijn niet scherp zien. Andere mensen kunnen de letters in een boek dichtbij niet scherp zien. Zij hebben een leesbril nodig.

Er is ook een hulpmiddel om beter te kunnen horen. Dit heet een hoortoestel. Denk je dat je een hoortoestel nodig hebt? Dan kun je een gehoortest laten doen.

De woorden

Schrikken - opeens bang worden door iets dat plotseling gebeurt.

De baby schrikt van de harde piep.

De sterkte (van een bril) - een getal dat aangeeft hoe sterk de bril is.

Ik kan steeds minder scherp zien, de sterkte van mijn bril is van 2 naar 3 gegaan.

Het montuur - een bril zonder de glazen.

Deze opticien heeft allerlei verschillende monturen.

De korting - het deel van een bedrag dat je minder hoeft te betalen.

Eline krijgt 20 euro korting op deze bril.

6. Het gesprek – deel 2

Anna en de opticien

Anna is bij de opticien voor een oogmeting.

Waar schrikt Anna van?

Anna: Zo, is me dat schrikken!

Opticien: Ja, het is altijd even schrikken, maar het apparaat blaast alleen een beetje lucht in je oog. Dat is nodig voor een goede oogmeting.

Anna: Nou, ik vind het maar een raar gevoel. Wat gaan we nu doen?

Opticien: We gaan kijken met welke sterkte je het scherpst kunt zien.

Anna: Hopelijk schrik ik daar niet van?

Opticien: Nee hoor, je kijkt door een apparaat. Ik doe een ander glaasje voor je oog. Kun je de plaatjes daar nu beter of slechter zien?

Anna: Ik zie geen verschil.

Opticien: Dat kan ook, ja. Dan probeer ik een andere sterkte.

Na de meting:

Opticien: Zo, nu alleen nog een montuur uitzoeken en dan ga ik de prijs van de bril uitrekenen.

Anna: Ik hoop dat ik niet schrik van de prijs!

Opticien: Dat denk ik niet. We hebben deze week korting op de monturen.

Anna: Fijn. Dan ga ik nu even wat monturen proberen.

7. Praat met elkaar

In een groep: verdeel de groep in duo's of in kleine groepjes. Elk groepje neemt een stukje van de tekst en praat daar samen over. Beantwoord ook onderstaande vragen. Daarna vertellen ze aan de groep waar het stukje over gaat en wat hun ervaringen zijn.

Eén-op-één: de taalcoach en de anderstalige nemen om de beurt een stukje van de tekst en de anderstalige beantwoordt onderstaande vragen.

- Kun jij goed zien en horen?
- Welke problemen zou je kunnen hebben met je ogen? En met je oren?
- Wat doe je als je niet goed kunt zien? Of horen?
- Wie heeft wel eens een oogmeting laten doen? Vertel eens hoe dat gaat?
- En wie heeft wel eens een gehoortest gedaan? Is het alleen voor oude mensen?
- Wat kun je allemaal doen om oren en ogen te beschermen?

8. Doe samen een proef

Doe het zo:

Nodig: twee vellen papier, een zwarte stift, plakband.

1. Schrijf op het eerste vel papier de woorden: **ver weg op de muur**.
2. Plak dit vel op ooghoogte aan de muur.
3. Schrijf op het tweede vel papier: **dichtbij in je hand**.

Vraag 1: Wat denk je dat er gebeurt als je tegelijkertijd ver weg en dichtbij scherp probeert te zien?

4. Ga bij het papier aan de muur staan.
5. Neem een grote stap van de muur af.
6. Draai met je gezicht naar de muur.
7. Houd het tweede vel papier in je hand op ooghoogte.
8. Probeer tegelijkertijd de tekst op de muur én de tekst in je hand scherp te zien.

Vraag 2: Wat is er gebeurd?

Vraag 3: Hoe denk je dat dit komt?

Taalkaart: Vul onderdeel 1 en 2 van de Taalkaart in.

9. Praktijkopdracht 1

Maak een foto van jezelf met een bril op. Let op: dit mag niet je eigen bril zijn!

Je kunt dus kiezen uit deze twee dingen:

- Vraag aan iemand of je zijn of haar bril even mag proberen.
- Ga naar een opticien in je woonplaats en vraag of je een bril mag proberen.

Laat in de volgende bijeenkomst je foto zien en vertel over de foto:

- Van wie was de bril op de foto?
- Was het moeilijk of makkelijk om te vragen of je de bril mocht proberen? Waarom?
- Is het een leesbril of een bril om ver weg scherp te zien?
- Kon jij met die bril beter of slechter zien? Of hetzelfde?
- Vind je de bril bij jezelf mooi staan? Waarom wel / niet?

10. Praktijkopdracht 2:

Informatie zoeken

Ga naar de website www.thuisarts.nl en zoek naar 'slecht horen'. Probeer een antwoord te vinden op de volgende vragen:

- Wat moet je doen als je je gehoor wilt laten testen?
- Kun je meteen een afspraak maken voor een gehoortest of moet je eerst naar de huisarts?
- Op welke websites kun je kijken voor meer informatie over slecht horen?

11. Wat wil ik weten over...?

a) Praat met elkaar over horen en zien.

Dit wist ik al over horen en zien

Deze informatie was nieuw voor mij

Deze nieuwe woorden heb ik geleerd

b) Waar wil je meer over weten? Zoek zelf informatie of ga samen met iemand anders op zoek. Denk bijvoorbeeld aan:

- Welke websites kun je nog meer vinden over beter zien en beter horen?
- Kun je informatie of een filmpje vinden over een oogmeting?
- Is er in de buurt een optiekwinkel of een audicien?
- Hoe gaat het in het land waar je vandaan komt als je problemen hebt met zien of horen?
- Is er in de informatie van je zorgverzekering iets te vinden over de vergoeding van een bril?
- En van een hoortoestel?

c) Praat met elkaar.

- Hoe kun je de informatie vinden?
- Waar kun je de informatie vinden?
- Wie kun je om hulp vragen?

12. Dit ga ik doen

Vertel aan de taalcoach en aan de groep welke informatie je gaat zoeken of wat je gaat doen.

.....

.....

Taalkaart: Vul onderdeel 3 van de Taalkaart in.

Meer achtergrondinformatie bij de gezonde thema's vind je op www.gezondetaal.nl.

Taalkaart		
Onderdeel 1 Van taalontmoeting	Onderdeel 2 Naar de praktijk	Onderdeel 3 Terugkijken
Wat heb ik geleerd / gedaan?	Wat ga ik deze week doen?	Hoe ging het?
Datum taalontmoeting:	Ik ga ...	Datum gedaan:
Handige zinnen / nieuwe woorden	☐ luisteren en opletten	Wat heb je gedaan?
— ...	☐ de woorden/zinnen toepassen in een gesprek	
— ...	Waar?	Hoe ging het?
— ...	op mijn werk/ op straat / in een boek / op tv /	
—	Wat doe je de volgende keer anders?
— ...	Hoe?	
— ...	samen / zelf	Heb je een tip voor de anderen?
— ...		

Gebruik Gezonde Taal

Gezonde Taal is een praktische methode voor anderstaligen rond A2 niveau die hun kennis en taalvaardigheid over gezondheid willen verbeteren via taalcoaching.

Aan de hand van tien praktische thema's gaan taalvrijwilligers en anderstaligen in gesprek over onderwerpen rondom gezondheid en wisselen zij kennis uit. Met als gevolg dat anderstaligen nieuwe kennis opdoen en die kunnen toepassen op hun eigen leven.

Gezonde Taal is laagdrempelig, eenvoudig te gebruiken en uitgebreid getest in de praktijk. Het materiaal is te bestellen via www.gezondetaal.nl.

Gezonde Taal bestaat uit de volgende tien thema's:

- Bevolkingsonderzoek
- De apotheek
- De huisarts
- De zorgverzekering
- Diabetes
- Gezond eten & bewegen
- Horen en zien
- Mantelzorg
- Ouder worden
- Stress en ontspanning

Gezonde Taal is een initiatief van Taal Doet Meer en is ontwikkeld in samenwerking met ITTA UvA en Het Begint met Taal.

www.hetbegintmettaal.nl
Koningin Wilhelminalaan 8
3527 LD Utrecht
tel. 030-2422841

‘het
begint
met
taal’